

Впродовж грудня Сили оборони України вразили 8 військових об'єктів, у тому числі великий десантний корабель «Новочеркаськ». Окупанти почали запускати «шахеда» з Балаклави, набирати людей на курси операторів FPV-дронів та будувати новий шпиталь у Криму. Ідентифіковані щонайменше 542 загиблих російських військових з окупованого Криму. Зафіксовано 2 свавільні обшуки, нові факти порушення свободи вираження поглядів та свободи релігії, політично вмотивовані кримінальні обвинувачення та вироки і порушення права на справедливий суд. 8 політв'язнів етаповані у місця відбування покарання в росії. Кримські політв'язні продовжують скаржитися на умови утримання та проблеми зі здоров'ям. Виявлено нові деталі переміщення цивільного населення та мародерства. У Криму спостерігається дефіцит співробітників окупаційної поліції та палива.

Вражено 8 військових об'єктів

Впродовж грудня Сили оборони України вразили 8 військових об'єктів у Феодосії, Керченському районі, Джанкої, біля Алушти, біля Євпаторії, в Армянську та Красноперекоську (деталі [тут](#), [тут](#), [тут](#) і [тут](#)). Зокрема, Повітряні Сили ЗСУ знищили великий десантний корабель «Новочеркаськ» у порту Феодосії, на якому загинули 74 моряки та 27 отримали поранення (деталі [тут](#), [тут](#), [тут](#) і [тут](#)). Також були атаковані радіолокаційна система біля Керчі (деталі [тут](#), [тут](#) і [тут](#)), нафтобаза у Феодосії (деталі [тут](#) і [тут](#)), об'єкти повітряно-космічних сил в Алушті та біля Євпаторії (деталі [тут](#)). У грудні партизани «АТЕШ» проникли на територію щонайменше двох військових об'єктів у Криму (деталі [тут](#) і [тут](#)).

Мілітаризація Криму

На додачу до мису Чауда, окупанти почали запускати «шахеда» з району Балаклави. Окупанти проводять набір на курси операторів FPV-дронів із зобов'язанням подальшої участі у бойових діях. Ідентифіковані щонайменше 542 загиблих російських військових з окупованого Криму, з яких щонайменше 6 колишніх українських військових. Через великі втрати окупанти будують новий госпіталь у Севастополі, який розрахований на 150 осіб. Окупанти планують збудувати «музей СВО» в Криму.

Щонайменше 2 свавільні обшуки

російські поліцейські провели обшук у будинку активіста **Рустема Мустафаєва** на предмет наявності забороненої літератури, зброї та вибухівки. Також був проведений обшук у будинку імама **Ісмаїла Юрдамова**, після чого на нього склали адміністративний протокол за статтею про незаконну місіонерську діяльність.

Порушення свободи вираження поглядів та свободи релігії

З 4 березня 2022 р. по 31 грудня 2023 р. «суди» у Криму винесли 560 постанов про притягнення до адміністративної відповідальності за статтею про дискредитацію російської армії. З них 54 постанови було винесено у грудні 2023 р. «Суди» у Криму оштрафували правозахисника **Абдурешита Джеппарова** на 40 тис. рублів за статтею КпАП рф про зловживання свободою масової інформації («суддя» **Галина Шувалова**), мешканку Ялти **Світлану Веретеннікову** за пости у соцмережі, які, за її словами, могли образити президента росії (сума штрафу невідома, «суддя» **Олександр Алтунін**), та мусульманську релігійну громаду «Алушта» на 100 тис. рублів за нібито поширення екстремістських матеріалів («суддя» **Тетяна Захарова**). «Верховний суд» у Криму залишив у силі адміністративний арешт трьох членів мусульманської релігійної громади «Алушта» («судді» **Наталія Кучеренко** (деталі [тут](#) і [тут](#)), **Марина Колоцей**).

Політично вмотивовані кримінальні обвинувачення

Длявера Салімова було взято під варту після повторної відмови вибачатися для пропагандистських телеграм-каналів. Йому також посирили обвинувачення. Салімов висловлював усні погрози співрозмовнику, вимагаючи його зняти кепку із рашистською символікою. Проти контрактника російської армії **Деніса Нарольського**, засудженого за відмову воювати, порушили нову кримі-

нальну справу за статтею про державну зраду. Після знищення ВДК «Новочеркаськ» окупанти посирили перевірки мешканців Феодосії.

російський суд засудив кримчанина **Дмитра Фоміна** до року примусових робіт та штрафу у розмірі 350 тис. рублів через публікації у соцмережі, спрямовані проти певної національності та на підтримку Легіону «Свобода Росії» (суддя **Павло Губарєв**). Апеляційний військовий суд залишив без змін вирок **Яшару Шихаметову** (суддя **Максим Панін**). «Верховний суд» у Криму затвердив вирок **Дмитру Козлі** («суддя» **Галина Редько**).

Аудіозапис розмов про намаз став доказом «вини» фігурантів «першої Джанкойської групи Хізб ут-Тахрір». У справах «другої Сімферопольської групи Хізб ут-Тахрір» та **Ярослава Жука** фіксуються численні порушення права на справедливий суд. Сторона захисту заявляє про упереджену та непрофесійну експертизу у справі Свідків Єгови **Сергія Парфеновича** та **Юрія Геращенко**.

Для відбування незаконного покарання **Ескендер Сулейманов** і **Ерфан Османов** були етаповані до тюрми в Челябінській обл., **Алім Карімов** і **Сейран Муртаза** – до тюрми у Красноярському краї, **Сейтвелі Сейтабдієв** – до тюрми у Липецькій обл., **Сервет Газієв** – до тюрми у Владимирі, **Володимир Маладика** – до виправної колонії у Тамбовській обл., **Євген Жуков** – до виправної колонії в Ярославлі.

Співробітники виправної колонії побили **Вадима Бектемірова**, відібрали у нього Коран та ліки. **Руслану Нагаєву** та **Шабану Умерову** дають їжу зі свининою. **Руслан Сулейманов** та **Осман Аріфмететов** не отримують покупки з тюремного магазину, зроблені їх родичами.

У **Вілена Темерянова** різко погіршився зір, його також турбують періодичні болі у шлунку та зуби. У **Рустема Сейтмететова** виявлена катаракта обох очей, він також страждає від гіпертонії. **Яшара Шихаметова** винесли із зали суду на ношах, його турбують проблеми зі спиною, серцем та нирками. **Амету Сулейманову** не передають посилку з необхідними ліками. У **Шабана Умерова** підвищений тиск. У **Руслана Нагаєва** також проблеми зі здоров'ям.

За різними оцінками, у Крим із 2014 р. незаконно прибуло до 800 тис. громадян росії, а близько 100 тис. громадян України покинули півострів. Після удару по порту Феодосії **зерновози**, які вивозять награване українське зерно, перенаправляють у бік Керчі.

У Криму спостерігається дефіцит співробітників окупаційної поліції через відрядження у Запорізьку та Херсонську обл. У Криму також дефіцит палива через логістичні проблеми та пріоритетність у забезпеченні потреб окупаційної армії.

Політично вмотивовані вироки

Порушення права на справедливий суд

8 політв'язнів етаповані у місця відбування покарання в росії

Умови утримання політв'язнів

Проблеми зі здоров'ям у політв'язнів

Інші воєнні злочини

Дефіцит окупаційних поліцейських та палива